

Datum:	29 augustus 2023	Zaaknummer:	741507
Van:	het college van burgemeester en wethouders, portefeuillehouder Wethouder Van der Star		
Aan:	de raad van de gemeente Roosendaal		
Steller:	Bax, Desireé		
Kopie aan:	H. Hermans, B. Loonen, M. Coppens, N. El-Allouchi, groep Welzijn en Leefbaarheid, Meedoen en Ondersteunen, Jeugdbeleid, P. Stroo, S. Feenstra, H. Devue, M. van Vlimmeren, W. Wille, E. Dijkstra, M. Herman, J. Scheepers		
Onderwerp:	Uitvoering geven aan prioriteit 3 'Inclusieve samenleving' met het programma 'Meedoen en gelijke kansen 2024 - 2026'		
Bijlage:	Programma 'Meedoen en gelijke kansen 2024 – 2026'		

Kennisnemen van

het programma 'Meedoen en gelijke kansen', dat voortvloeit uit het collegeprogramma 2022 – 2026 en waarin voor de periode 2024 -2026 een aanpak wordt voorgesteld die uitvoering geeft aan prioriteit 3, de 'Inclusieve samenleving'.

Inleiding

De gemeenteraad wordt met het programma 'Meedoen en gelijke kansen' geïnformeerd over de plannen aan de hand waarvan in de aankomende jaren gewerkt zal worden ten aanzien van de 'Inclusieve samenleving'; een samenleving waarin inwoners op alle terreinen van het leven gelijkwaardig mee kunnen doen en gelijke kansen ervaren.

Informatie/kernboodschap

Roosendaal wil een inclusieve samenleving zijn om te bevorderen dat alle inwoners gelijkwaardig kunnen meedoen op alle terreinen van het leven en gelijke kansen ervaren.

Wanneer je niet volwaardig en gelijkwaardig mee kunt doen aan de samenleving, vergroot dit de kans op psychosociale problemen zoals bijvoorbeeld eenzaamheid, angsten en depressie. Ook de bestaanszekerheid en gezondheid van mensen wordt beïnvloed wanneer ze niet goed mee kunnen komen. Verdeeldheid vergroot bovendien de kans op geweld en polarisatie in de samenleving. Met het programma 'Meedoen en gelijke kansen' willen we dan ook werken aan het verbeteren van de positie van inwoners die nu nog te vaak beperkingen en drempels ervaren, worden gediscrimineerd en uitgesloten en/of met onveiligheid worden geconfronteerd.

We kiezen voor een brede integrale aanpak met projecten, acties en activiteiten verspreid over de verschillende beleidsvelden. We willen daarmee o.a. het natuurlijke bewustzijn vergroten met respect voor de onderlinge diversiteit in eigenschappen, kenmerken en voorkeuren. De speerpunten, die worden voorgesteld om op te pakken, vinden aansluiting op de 'lokale inclusie-agenda' van de VNG welke voortkomt uit de ratificatie van het VN-Verdrag voor de gelijke rechten van mensen met een handicap.

Met de 'Inclusieve samenleving' bereiden we ons voor op de toekomst in 2040 omdat hulp en ondersteuning, uit de naaste omgeving van inwoners, nog veel belangrijker wordt. We hebben elkaar steeds meer nodig. Inclusie versterkt en stimuleert sociale verbondenheid en draagt daarmee positief bij aan het persoonlijk welzijn en psychosociaal welbevinden van inwoners. De aanpak van het programma versterkt bovendien de resultaten binnen de prioriteiten 'Leefbare en Veilige buurten en dorpen', 'Gezond leven zo makkelijk mogelijk maken, de 'Gastvrije gemeente' en 'Een goede toekomst voor onze kinderen'. Zo werken we aan een solide basis voor onze inwoners.

In november 2021 werd de motie 'Samen dementievriendelijk' aangenomen en heeft het college de opdracht gekregen om alle ambtenaren, bestuurders en samenwerkingspartners te stimuleren de training 'Samen dementievriendelijk' te volgen (Alzheimer NL en ministerie van VWS) om het bewustzijn rondom dementie te vergroten.

Binnen het programma zal aandacht zijn voor brede diversiteit en inclusie en het vergroten van kennis en vaardigheden door o.a. opleiding en training. Daarnaast richt themalijn 3 van het programma zich volledig op het bevorderen van een dementievriendelijke gemeente.

Het programma 'Meedoen en gelijke kansen' beschrijft aan de hand van 6 themalijnen met concrete acties, activiteiten en projecten per jaar, hoe we werken aan een inclusieve samenleving, wanneer we dit gaan doen en wat dit jaarlijks kost.

Consequenties

Met het programma 'Meedoen en gelijke kansen' wordt het mogelijk gemaakt om de voorgestelde plannen uit te voeren met daarvoor beschikbaar gesteld budget per jaar.

Daarnaast wordt de motie 'samen dementievriendelijk' hiermee afgedaan.

Programma 5 Zorg & stimuleren	2024	2025	2026	2027
<i>Incidentele middelen</i>	€ 550.000,-	€ 550.000,-	€ 550.000,-	-
<i>Structurele middelen</i>	€ 170.000,-	€ 170.000,-	€ 170.000,-	€ 170.000,-
Totaal per jaar	€ 720.000,-	€ 720.000,-	€ 720.000,-	€ 170.000,-

De structurele middelen, € 170.000,- per jaar, zijn vanaf 2023 opgenomen in de begroting.

De incidentele middelen, € 550.000,- per jaar, voor de jaren 2024, 2025 en 2026 zijn in de Kadernota 2024 opgenomen als financiële vertaling voor nieuw beleid.

Het programma overstijgt de bestuursperiode. In een volgende bestuursperiode dient binnen het programma 'Meedoen en gelijke kansen' opnieuw invulling te worden gegeven aan de themalijnen en het stellen van prioriteiten en daarvoor budget beschikbaar gemaakt.

Communicatie

Indien daaraan behoefte is, kan een raadsinformatie-avond worden georganiseerd.

Bijlagen

1: Programma Meedoen en gelijke kansen 2024 - 2026

Afsluiting en ondertekening

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Roosendaal,

De (loco) secretaris,

De burgemeester,

PROGRAMMA
MEEDOEN
EN **GELIJKE**
KANSEN

INLEIDING

Met gepaste trots presenteer ik hierbij het programma 'Meedoen en gelijke kansen'. Met dit programma gaan we ervoor zorgen dat meer inwoners mee kunnen doen en gelijke kansen gaan ervaren. Het programma komt voort uit de ambities die we hebben vastgelegd in ons collegeprogramma 2022-2026. Daarin stelden we dat iedereen in de gemeente Roosendaal dezelfde kansen en mogelijkheden moet hebben om mee te doen. Dit noemen we een inclusieve samenleving. Daarin maakt het niet uit wat je leeftijd, huidskleur, culturele achtergrond, gender, inkomen, talent, levensbeschouwing, seksuele oriëntatie of beperking is.

Onze ambitie, om in 2026 inclusievere Roosendaalse samenleving te hebben, vraagt van ons een stevige en overtuigende inzet. Generiek waar het kan, maar specifiek wanneer het nodig is.

De coördinatie van het programma 'Meedoen en gelijke kansen' is belegd binnen het Sociaal Domein. Wel is het goed om ons te realiseren dat de themalijnen en onderliggende projecten, acties en activiteiten die we gaan inzetten, raakvlakken hebben met bijna alle andere beleidsvelden. Dat kan ook niet anders, want een inclusieve samenleving vraagt om een brede aanpak. Kortom, we hebben iedereen nodig om een inclusief Roosendaal te realiseren. Doe je mee?

EVELIEN VAN DER STAR

wethouder financiën, betrouwbare overheid en leefbaarheid

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	03
ROUTEPLAN 'INCLUSIEVE SAMENLEVING ROSENDAAL'	06
Wat is inclusie?	06
Wat is een inclusieve samenleving?.....	06
Inclusie, diversiteit, intersectionaliteit	08
Een inclusieve samenleving: hoe ziet die eruit?	08
Waarom doen we dit?	08
Aanpak: het programma 'Meedoen en gelijke kansen'	10
Randvoorwaarden: hoe slaagt de aanpak?	11
Inclusie raakt alle afdelingen en beleidsterreinen	11
Inclusief worden doen we samen	11
Wanneer is het inclusief genoeg?	12
Wettelijke kaders	13
PROGRAMMA MEEDOEN EN GELIJKE KANSEN	15
Doel van het programma	15
Uitgangspunten themalijnen	15
Themalijn 1: De gemeente geeft het goede voorbeeld	16
Themalijn 2: Bestrijden van discriminatie en racisme	21
Themalijn 3: Dementievriendelijke gemeente	25
Themalijn 4: Toegankelijkheid van de openbare ruimte	31
Themalijn 5: Regenbooggemeente Rosendaal	35
Themalijn 6: Gendergelijkheid	41
FINANCIËN	45
Financiën 2023	45
MONITORING	45
COLOFON	48

ROUTEPLAN

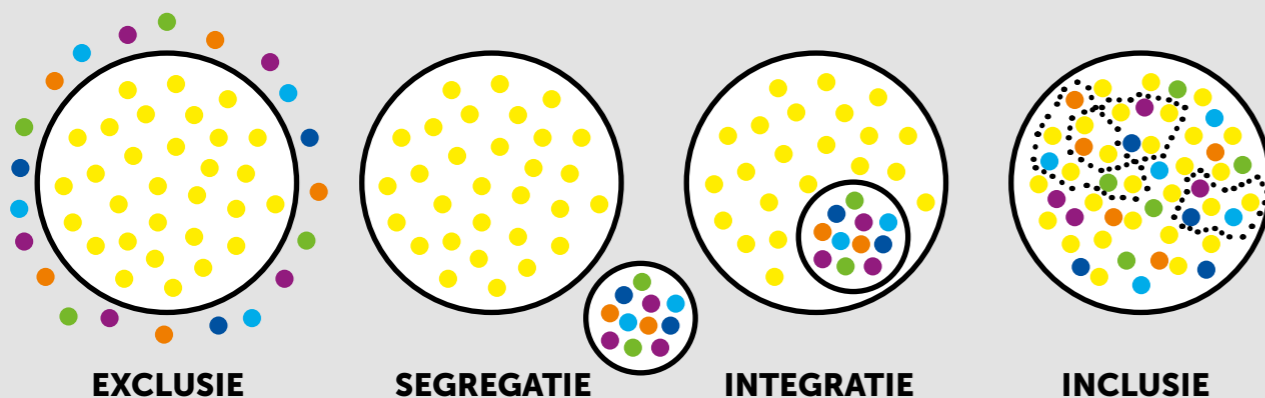
INCLUSIEVE SAMENLEVING

ROOSENDAAL

We willen dat iedereen in gemeente Rosendaal dezelfde kansen en mogelijkheden heeft om mee te doen. Dit noemen we een inclusieve samenleving. Het is één van de prioriteiten uit het collegeakkoord 2022-2026 'Zij aan zij in een gemeente met ambitie'. Als gemeente hebben we dat niet in een paar simpele stappen geregeld. Daarom gaan we de komende jaren aan de slag om dit te realiseren en daar hebben we iedereen bij nodig. Ook jou! In dit document kun je lezen wat inclusie betekent, hoe een inclusieve samenleving eruitziet en hoe we in Rosendaal in de aankomende jaren de ontwikkeling naar een inclusieve samenleving gaan vormgeven.

WAT IS INCLUSIE?

Volgens de Van Dale betekent inclusie 'het ingesloten zijn' en 'toestand dat iedereen gelijke rechten en plichten heeft en volwaardig kan deelnemen aan het maatschappelijk leven'. Inclusie gaat over meedoen, mee kunnen doen en je verbinden met anderen. Over ruimte nemen en ruimte geven. Over een manier van samenwerken met passende kansen en mogelijkheden. Elkaar oprecht, open en nieuwsgierig benaderen. Het doel van inclusie is om te komen tot een situatie waarin ieder individu kan meedoen aan de samenleving en gelijke kansen krijgt.

Inclusie is niet: bewust of onbewust mensen uitsluiten, waardoor mensen niet mee kunnen doen en geen of minder kansen krijgen.

WAT IS EEN INCLUSIEVE SAMENLEVING?

Een samenleving waarin mensen elkaar erkennen als gelijkwaardig en waar we ons inzetten voor gelijkwaardigheid. Waar mensen zich bewust zijn van hun eigen positie en bereid zijn zich te verdiepen in de positie van anderen. In een inclusieve samenleving heeft iedereen dezelfde rechten en dezelfde kansen om zelfstandig mee te doen op alle onderdelen van het leven. Dat krijgen we alleen voor elkaar als we rekening houden met elkaar en geen onnodige drempels opwerpen voor een ander. We houden oog voor groepen in een potentieel kwetsbare situatie die meer ondersteuning nodig hebben om veilig, gezond en vitaal te leven.

INCLUSIE, DIVERSITEIT, INTERSECTIONALITEIT

Om te streven naar een inclusieve samenleving is het belangrijk dat we ons bewust zijn van de diversiteitsfactoren. Diversiteit betekent 'verscheidenheid, variatie'. Inclusief zijn betekent dat je rekening houdt met alle mogelijke diversiteitsfactoren en combinaties van diversiteitsfactoren, zoals o.a. taal en geletterdheid, seksuele oriëntatie, leeftijd, gezondheid.

Wil je meer weten over diversiteitsfactoren? [KLIK HIER!](#)

Intersectionaliteit houdt in dat een combinatie van verschillen in kenmerken en eigenschappen, iemands positie in de maatschappij bepaalt. Dit wordt ook wel kruispunt-denken genoemd. Een intersectionele blik of werkwijze kan bijdragen aan een inclusieve samenleving. Het geeft aan dat er aandacht is voor de verschillende gronden en lagen van uitsluiting en onderdrukking.

EEN INCLUSIEVE SAMENLEVING: HOE ZIET DIE ERUIT?

Iedereen kan volwaardig meedoen, omdat we daarvoor de juiste randvoorwaarden scheppen en borgen op alle leefgebieden. Dat doen we door al ons beleid inclusief te maken en inwoners, ondernemers en netwerkpartners te betrekken. Daarmee groeien we naar een samenleving waar mensen wonen, recreëren en werken met respect voor elkaars unieke eigenschappen. Leeftijd, huidskleur, culturele achtergrond, gender-identiteit, inkomenssituatie, talent, levensbeschouwing, seksuele oriëntatie of beperking is daarbij geen drempel om mee te doen of erbij te horen. Het is een samenleving waarin we kennis hebben van al die onderwerpen, omdat je dit op school leert. We leren wat normaal is. We hebben respect en oog voor elkaar. Hierdoor voel je je geaccepteerd en verbonden met je omgeving.

Het komen tot een inclusieve samenleving is een lange weg. Deze bestaat uit een mix van ontwikkelingen die tijd nodig hebben én concrete acties op korte termijn.

WAAROM DOEN WE DIT?

Het college van B&W heeft in het collegeprogramma 2022-2026 grote ambities geformuleerd in het streven naar een inclusieve samenleving. Hiermee wordt duidelijk een begin van de verandering ingezet; en die is ook nodig. We willen werken aan een inclusief Roosendaal. Zodat mensen veilig, gezond en veerkrachtig opgroeien in een

toegankelijk ingerichte leefomgeving. Met een natuurlijk bewustzijn en respect voor de onderlinge diversiteit in eigenschappen, kenmerken en voorkeuren. Op dit moment zijn we nog niet op dat punt. Helaas krijgt een aanzienlijk deel van onze inwoners nog vaak te maken met vooroordelen en uitsluiting. Dat zien we ook terug in onderzoeken. Bijvoorbeeld in landelijke cijfers van de Veiligheidsmonitor (CBS/Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2022). Daaruit blijkt dat in 2021 ras, huidskleur en nationaliteit de meest genoemde redenen voor discriminatie waren. Vrouwen ervoeren iets vaker discriminatie dan mannen, jongeren vaker dan ouderen, en homoseksuelen en biseksuelen vaker dan heteroseksuelen. Vooroordelen, uitsluiting en discriminatie kunnen onder andere leiden tot een minder goede fysieke gezondheid en vooral een minder goede psychische gezondheid. Dat zien we bijvoorbeeld ook terug in de hoge eenzaamheidscijfers in onze gemeente.

In onze gemeente wonen historisch veel mensen met verschillende nationaliteiten. Bijna de helft van de Roosendaalse inwoners hebben een niet Nederlandse achtergrond (2021: 19.8% inwoners met Marokkaanse achtergrond, 11.3% inwoners met Turkse achtergrond, 19.4% inwoners met overige niet-Westerse achtergrond). Daarnaast is 1 op de 20 inwoners onderdeel van de LHBTI+ gemeenschap, 1 op 8 mensen leeft met een beperking en 1 op de 5 krijgt dementie. Het potentiële aantal inwoners dat te maken krijgt met discriminatie, vooroordelen en uitsluiting is hoog en dat vinden we onacceptabel. We zetten ons dan ook zo goed mogelijk in om ervoor te zorgen dat iedereen zich thuis én welkom voelt in Roosendaal.

CAMPAGNE 'WELKOM BIJ DE CLUB VAN ROSENDAAL'

In 2021 werd de campagne 'Welkom bij de Club van Roosendaal' ontwikkeld. Deze campagne verwoordt de wijze waarop we in Roosendaal de inclusieve samenleving willen vormgeven. Op de campagnewebsite vind je alle leden van de club, waar alle inwoners bij horen. Ook zijn er verhalen te lezen van ambassadeurs. Mensen die soms te maken krijgen met uitsluiting, vooroordelen en ongelijkheid; ze voelen zich niet altijd onderdeel van de club.

Wil je meer weten over de campagne? [KLIK HIER!](#)

AANPAK: HET PROGRAMMA 'MEEDOEN EN GELIJKE KANSEN'

Om in de aankomende jaren te werken aan een inclusieve samenleving, ontwikkelen we het programma 'Meedoen en gelijke kansen'. Het programma vormt zich middels een aantal themalijnen, waarin we gericht aan een aantal prioriteiten werken.

Themalijn 1 richt zich nadrukkelijk op het bevorderen van de inclusieve samenleving vanuit de gemeentelijke organisatie. De andere themalijnen richten zich nadrukkelijk op het bevorderen van inclusie in de samenleving. Elke themalijn wordt uitgewerkt met concrete acties en uitvoeringsplannen.

De eerste periode van het programma loopt tot en met 2026, maar een langdurige inzet is nodig om het doel te bereiken. Het programma is daarmee college overstijgend. Een volgend college van B&W kan naar eigen inzicht invulling geven aan de themalijnen en kiezen voor bepaalde prioriteiten. Op deze manier kan invulling worden gegeven aan andere speerpunten.

FASE 1	Ontwikkeling en implementatie	2023-2026
FASE 2	Implementatie en borging	2027-2030
FASE 3	Borging en doorontwikkeling	2031-2034

RANDVOORWAARDEN: HOE SLAAGT DE AANPAK?

Om, met behulp van het programma, te komen tot een inclusieve Roosendaalse samenleving zijn een aantal randvoorwaarden noodzakelijk. We hanteren de volgende:

- Breed draagvlak voor het inclusieve gedachtegoed en de wil om zaken anders aan te pakken;
- Generiek waar het kan, specifiek waar nodig;
- Voldoende tijd om ontwikkelingen een kans te geven;
- Financiële middelen;
- Kennis en informatie van deskundigen en ervaringsdeskundigen;
- Het leggen van verbindingen tussen bestaande en nieuwe (samenwerkings-)partners;
- Ontwikkelen in samenhang met het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV), Bestaanszekerheid, Gezondheidsbeleid Gezond leven makkelijk maken, Schaa sprong, Betrouwbare en Gastvrije gemeente (participatie en dienstverlening).

INCLUSIE RAAKT ALLE AFDELINGEN EN BELEIDSTERREINEN

De coördinatie van het programma 'Meedoen en gelijke kansen' is belegd binnen het Sociaal Domein. De themalijnen en onderliggende projecten, acties en activiteiten hebben raakvlakken met bijna alle andere beleidsvelden. Dat kan ook niet anders, want een inclusieve samenleving vraagt om een brede aanpak.

Het gaat dus om alle levensgebieden die een verbinding maken met de prioriteiten uit het collegeprogramma 2022-2026.

INCLUSIEF WORDEN DOEN WE SAMEN

Als gemeente kiezen we er bewust en met veel ambitie voor om inclusief te zijn. Dit heeft effect op hoe we ons werk inrichten, maar ook hoe we ons persoonlijk bewust zijn van onze positie als medewerker. Als gemeente hebben we veel invloed op de samenleving

door de manier waarop we werken en onze dienstverlening inrichten. Voor een inclusief Roosendaal is het noodzakelijk dat de gemeentelijke organisatie en haar medewerkers zich bewust zijn van brede diversiteit, zodat ze het goede voorbeeld kunnen geven. Kennisontwikkeling om het bewustzijn te vergroten en het opnieuw bekijken van werkprocessen, om de inclusieve aanpak te borgen, zijn daarin belangrijke stappen.

Het werken aan een inclusieve samenleving, zorgt er ook voor dat we kritisch kijken naar onze eigen rol en positie. Dat is vooral heel erg leerzaam maar zorgt er ook voor dat we ons werk als gemeente goed kunnen doen voor alle inwoners. Binnen themalijn 1 'De gemeente geeft het goede voorbeeld' zullen diverse acties worden ingezet, maar je kunt ook alvast zelf nagaan hoe je inclusiever te werk kunt gaan. Stel jezelf alvast de volgende vragen:

- **Als individuele medewerker:**
 - In hoeverre ben ik bekend of persoonlijk verbonden aan 1 of meerdere diversiteitsfactoren?
 - Heb je zelf weleens uitsluiting ervaren, privé of in je werk, bij de gemeente?
 - Wat zou je willen leren over inclusie en de inclusieve samenleving?
 - Ben je in het contact met inwoners nieuwsgierig naar mensen die anders lijken dan jezelf?
- **Als team/afdeling:**
 - Zijn diversiteit en inclusie onderwerpen die weleens besproken worden?
 - Op welke manier zouden jullie actief kunnen bijdragen aan het voorkomen van uitsluiting van inwoners?

WANNEER IS HET INCLUSIEF GENOEG?

De inclusieve samenleving is niet iets wat je af kunt vinken en het is geen tijdelijk project. Inclusief zijn moet onderdeel zijn van je doen en denken, oftewel een 'mindset'. Daarnaast hebben we te maken met een samenleving die constant in beweging is. Maar ook nieuwe of veranderende wet- en regelgeving vraagt van ons een actieve houding.

Het is de bedoeling dat de inclusieve denk- en werkwijze de norm wordt. We geven meer aandacht aan dit onderwerp om bewustzijn te creëren met als doel om te 'normaliseren'.

Een vereiste bij wat we doen en hoe we het aanpakken, is dat de inwoner merkbaar meer voordeel ervaart om mee te doen in de samenleving en gelijke kansen ervaart en benut. We zijn klaar als het inclusieve gedachtegoed, waarin we rekening houden met de brede diverse samenleving en het bieden van gelijke kansen, onderdeel wordt van het reguliere werk.

WETTELIJKE KADERS

De ontwikkeling naar een inclusieve samenleving, geeft samen met de bijbehorende uitvoeringsprogramma's invulling aan de plichten uit:

- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Participatiewet
- Jeugdwet
- Wet Publieke Gezondheid
- Art.1 Grondwet
- VN-verdrag Handicap

PROGRAMMA MEEDOEN EN GELIJKE KANSEN

Met het programma 'Meedoen en gelijke kansen' gaan we de komende jaren werken aan een inclusief Roosendaal. Het programma is opgebouwd uit een aantal themalijnen die ingevuld zijn met diverse acties, activiteiten en/of projecten.

DOEL VAN HET PROGRAMMA

Met het programma 'Meedoen en gelijke kansen' willen we de volgende doelen bereiken:

- In Roosendaal hebben we iedereen nodig en zorgen we dat iedereen mee kan doen;
- We zetten in op gelijkwaardigheid en het creëren van gelijke kansen;
- We vergroten de veerkracht en het psychosociaal welbevinden van onze inwoners.

UITGANGSPUNTEN THEMALIJNEN

Voor de uitwerking van alle themalijnen gebruiken we de volgende uitgangspunten:

- We nemen verantwoordelijkheid;
- We zetten in op bewustwording;
- We gaan aan de slag op basis van kennis, data en onderzoek;
- We experimenteren en leren;
- We werken samen met onze inwoners en partners;
- We onderzoeken de mogelijkheden om zaken regionaal (D9 gemeenten) op te pakken.

THEMALIJN 1

DE GEMEENTE GEEFT HET GOEDE VOORBEELD

De gemeente heeft grote ambities ten aanzien van de inclusieve samenleving.

De gemeente wil daarin het goede voorbeeld geven. Al het beleid en dienstverlening dient inclusief te zijn. Ook de gemeentelijke organisatie moet meer divers en inclusiever worden.

HUIDIGE STAND VAN ZAKEN

De ambitie is helder, maar groot. Vanuit afdeling P&O is een eerste voorzichtige stap gezet. Verder zijn er nog geen andere bewuste stappen gezet op dit vlak behalve de ambities in het collegeakkoord. Deze uitwerking moet daar invulling aan geven.

RAAKVLAKKEN MET LOPENDE PROJECTEN OF PRIORITEITEN UIT HET COLLEGEPROGRAMMA

Deze themalijn raakt alle onderdelen van de gemeentelijke organisatie. Er lopen al enkele jaren vanuit het Sociaal Domein een aantal specifieke acties, maar niet gericht op de gemeentelijke organisatie. Daarnaast heeft het raakvlakken met prioriteit 1 'Een betrouwbare en gastvrije gemeente' uit het collegeakkoord 2022-2026.

BEOOGDE IMPACT

Al het gemeentelijke beleid en dienstverlening wordt inclusiever en heeft oog voor diversiteit. Voor de gemeentelijke organisatie, die de komende jaren steeds meer divers zal worden, is het streven naar een inclusieve samenleving een vanzelfsprekend onderdeel van het werk.

WAAR GAAN WE OP INZETTEN

1.01 - Beleid inclusiever maken

Roosendaal wil dat al het gemeentelijke beleid inclusief wordt om ervoor te zorgen dat alle inwoners mee kunnen doen en gelijke kansen krijgen. Om dit te realiseren:

- Ontwikkelen we een afwegingskader inclusieve samenleving die we structureel gebruiken bij het ontwikkelen van nieuw beleid. Deze wordt onderdeel van het werkproces (zaaksysteem);
- Huren we daarvoor een externe specialist in en maken we gebruik van tools bij andere gemeenten of organisaties.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024. Deze loopt door tot en met 2025 voor een goede implementatie.

1.02 - Trainingsaanbod inclusieve dienstverlening

Als onderdeel van een nieuw trainingsprogramma, zal gemeente Roosendaal hierbinnen ook trainingen aanbieden die bijdragen aan inclusieve dienstverlening. Om dit te realiseren:

- Ontwikkelen we een trainingsaanbod voor alle medewerkers van de gemeente om de dienstverlening inclusiever te maken;
- Is er binnen de trainingen aandacht voor kennis, houding en gedrag t.a.v. de inclusieve samenleving;
- Zal per groep medewerkers worden bepaald voor wie welke training het meest passend en bruikbaar is;
- Zal het trainingsprogramma jaarlijks worden aangeboden o.a. als vast onderdeel van het inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers en daarnaast onderdeel uitmaken van het opleidingsaanbod voor medewerkers in het algemeen.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

1.03 - Bevorderen diversiteit en inclusie op de werkvloer

Roosendaal wil serieus werk maken van meer diversiteit en inclusie op de werkvloer.

Om dit te realiseren:

- Ondertekenen we het Charter Diversiteit van de SER;
- Doorlopen we het stappenplan van het Charter Diversiteit, zodat we de aandacht voor diversiteit en inclusie o.a. binnen de werving en selectie van nieuwe collega's verankeren;
- Wordt diversiteit en inclusie een vast onderdeel van het medewerkerstevredenheid-onderzoek (MTO);
- Bieden we via het intranet van de gemeente actief kennis en tools aan t.b.v. diversiteit en inclusie;
- Organiseren we ook intern activiteiten rondom de themadagen die extra aandacht krijgen binnen de themalijnen van het programma 'Meedoen en gelijke kansen'.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

1.04 - Stimuleringsfonds inclusieve (sport-) evenementen

Roosendaal is een evenementenstad, maar de evenementen zijn nog niet altijd inclusief. We willen organisatoren motiveren om na te denken hoe hun evenement inclusiever kan worden. Bijvoorbeeld door maatregelen op het gebied van toegankelijkheid of deelname van bepaalde groepen. Om dit te realiseren:

- Ontwikkelen we een stimuleringsfonds inclusieve (sport-) evenementen, waarbij organisatoren (aanvragers) een bedrag kunnen aanvragen als zij aantoonbaar en in cofinanciering een inclusie-slag slaan met hun evenement;
- Stellen we heldere criteria op, zodat aanvragers weten wanneer ze in aanmerking komen voor een bijdrage;
- Geven we goede voorbeelden extra aandacht; we passen hierbij het principe 'naming and faming' toe;
- Zetten we stevig in op de promotie van het fonds.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

1.05 - Inclusieve visie op participatie

Bij de ontwikkeling van de gemeentelijke visie op participatie, wordt als vanzelfsprekend verbinding gelegd met de inclusieve samenleving. De visie wordt participatief getoetst en eventueel bijgestuurd. Om dit te realiseren:

- Dient de visie aan te sluiten bij de ambities van de inclusieve samenleving;
- Maken we gebruik van bestaande kennis en onderzoek;
- Betrekken we expliciet inwoners en ervaringsdeskundigen die op basis van diversiteitsfactoren vaak te maken krijgen met uitsluiting.

1.06 - Inclusieve Bewonersenquête

De tweejaarlijkse Bewonersenquête is een belangrijk middel om in beeld te brengen hoe inwoners denken over diverse zaken. We gaan aan de slag om de enquête inclusiever te maken. Om dit te realiseren:

- Onderzoeken we welke extra antwoordmogelijkheden kunnen worden toegevoegd;
- Onderzoeken we hoe de toegankelijkheid van de enquête kan worden verbeterd;
- Zullen waar mogelijk de eerste aanpassingen worden doorgevoerd en getest bij de Bewonersenquête 2023;
- Stellen we n.a.v. de Bewonersenquête een verbeterplan op, zodat we de editie van 2025 nog inclusiever kunnen maken.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2023. Vervolgens zullen we dit in 2025, bij een volgende editie van de enquête, opnieuw doen.

1.07 - Doorlopende campagne 'Welkom bij van de Club van Roosendaal'

In 2021 werd de campagne 'Welkom bij de Club van Roosendaal' ontwikkeld. Deze campagne verwoordt de wijze waarop we in Roosendaal de inclusieve samenleving willen vormgeven. De campagne willen we doorlopend onder de aandacht brengen. Om dit te realiseren:

- Maken we een meerjarig PR-plan voor de doorontwikkeling van de campagne, zodat deze doorlopend zichtbaar is in onze gemeente;
- Ontwikkelen we campagnemateriaal dat op verschillende manieren is in te zetten; binnen en buiten de gemeentelijke organisatie;
- Zetten we de campagne in als middel bij het interne traject van de gemeente om inclusief te worden;
- Zetten we de campagne en in sommige gevallen de ambassadeurs, in bij activiteiten en evenementen van/in onze gemeente, zoals het Belevensfestival.

Frequentie en/of start

De inzet loopt al. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

HOE WE JAARLIJKS DE OPBRENGST EN RESULTATEN IN KAART BRENGEN

Het is belangrijk dat we jaarlijks in kaart brengen hoe we zijn gevorderd op de diverse onderdelen van deze themalijn. Elk jaar vragen we alle betrokken partners te rapporteren op de voortgang. In afstemming wordt dan de inzet voor het volgende jaar vastgesteld en waar nodig aangescherpt.

Het programma in geheel wordt ook gemonitord. Lees daarover meer in het hoofdstuk Monitoring op bladzijde 46.

THEMALIJN 2

BESTRIJDEN VAN DISCRIMINATIE EN RACISME

Nog te vaak krijgen onze inwoners te maken met discriminatie en racisme. Binnen onze inclusieve samenleving is hiervoor geen plaats. We zetten daarom stevig in op het bestrijden van discriminatie en racisme.

HUIDIGE STAND VAN ZAKEN

Begin 2021 is er een Roosendaals Anti-discriminatie en racismeplan opgesteld voor een periode van 2 jaar. Hiermee is een start gemaakt met het vergroten van de bewustwording rondom emancipatiethema's, waaronder de campagne 'Welkom bij de club van Roosendaal'. Ook is er onderzoek gedaan naar discriminatie in het amateurvoetbal en werd een eerste aanzet gedaan om de positie van jongeren op de arbeidsmarkt te verbeteren door stagediscriminatie aan te pakken.

RAAKVLAKKEN MET LOPENDE PROJECTEN OF PRIORITEITEN UIT HET COLLEGEPROGRAMMA

De uitwerking van deze themalijn is het vervolg op het Roosendaals Anti-discriminatie en racismeplan 2021/2022. Daarnaast heeft het raakvlakken met prioriteit 4 'Bestaanszekerheid voor alle inwoners' en prioriteit 5 'Een goede toekomst voor onze kinderen' uit het collegeakkoord 2022-2026.

BEOOGDE IMPACT

Met onze concrete aanpak zetten we in op het verminderen van discriminatie en racisme en het voorkomen ervan. Ook ondersteunen we inwoners die slachtoffer worden van discriminatie en racisme.

WAAR GAAN WE OP INZETTEN

2.01 - Internationale dag tegen discriminatie en racisme (21 maart)

Elk jaar is het op 21 maart de Internationale dag tegen Discriminatie en Racisme.

In Roosendaal gaan we daar elk jaar aandacht aan besteden. Om dit te realiseren:

- Organiseren we op of rond deze dag een inhoudelijke activiteit die aandacht vraagt voor discriminatie en racisme;
- Werken we samen met (nieuwe) lokale partner(s);
- Betrekken we ambassadeurs uit de campagne 'Welkom bij de Club van Roosendaal';
- Voor de invulling van de activiteit bevragen we inwoners, in de aanloop naar deze dag, op deze onderwerpen met gebruik van Digipanel en Swipocratie.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

2.02 - Vergroten meldingsbereidheid en bekendheid meldpunt

Als we discriminatie en racisme echt goed willen aanpakken, is het onder andere belangrijk dat inwoners dit vaker melden. Melden helpt! Om dit te realiseren:

- Maken we een plan om de naamsbekendheid van RADAR als meldpunt in onze gemeente te vergroten;
- Organiseren we bijeenkomsten en voorlichtingen voor professionals van diverse lokale organisaties;
- Experimenteren we met een aantal fysieke inloopsprekuren van RADAR op diverse locaties in onze gemeente.

Frequentie en/of start

De inzet loopt al. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

2.03 - Bestrijden van arbeidsmarkt- en stagediscriminatie

Discriminatie en racisme hebben effect op de kansen op de arbeidsmarkt van onze inwoners. Sommige jongeren hebben te maken met discriminatie bij het vinden van een stage. Dit pakken we aan! Om dit te realiseren:

- Bouwen we aan een netwerk van werkgevers die zich willen inzetten tegen arbeidsmarkt- en stagediscriminatie;
- Werken we hierin samen met de regionale netwerkpartners via het platform 'Samen in de Regio';
- Delen we binnen dit netwerk, met regionale bijeenkomsten, actief kennis over het bestrijden van arbeidsmarkt- en stagediscriminatie, ervaringen en goede voorbeelden;
- Zetten we in op netwerkopbouw, kennisoverdracht naar scholen en bedrijven door middel van netwerkgesprekken, trainingen en kennismeedings;
- Bouwen we aan dit netwerk in D9 verband.

Frequentie en/of start

De inzet loopt al. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

2.04 - Bestrijden discriminatie en racisme in de sport

Sporten is voor iedereen een fijne manier om te ontspannen. Dankzij de huidige inzet zijn we goed op weg, maar is er ook in de sport nog steeds sprake van discriminatie. In samenwerking met Roosendaalse verenigingen en clubs zetten we ons in om dit te bestrijden. Om dit te realiseren:

- Organiseren we met verenigingen en clubs gesprekken en bijeenkomsten aan de hand van handreiking racisme & discriminatie in het amateurvoetbal;
- Gaan we in navolging daarvan met de deelnemende verenigingen in gesprek over de vervolgstappen;
- Stimuleren we de Roosendaalse verenigingen en clubs om mee te doen en/of invulling te geven aan de themadagen die onderdeel zijn van het programma 'Meedoen en gelijke kansen';
- Geven we goede voorbeelden hiervan extra aandacht, we passen hierbij het principe 'naming and faming' toe.

Frequentie en/of start

De inzet loopt al. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

2.05 - Bestrijden discriminatie en racisme in het onderwijs

Het is belangrijk om al op jonge leeftijd in gesprek te gaan over het bestrijden van discriminatie en racisme. Al op jonge leeftijd kunnen mensen uitsluiting ervaren en dit kan bepalend zijn voor de rest van het leven. Dit pakken we aan! Om dit te realiseren:

- Maken we het onderwerp discriminatie en racisme bespreekbaar op scholen middels trainingen en gastlessen aan leerlingen en docenten;
- Brengen we stagediscriminatie in beeld en ondersteunen we jongeren en scholen hierin met de bestrijding hiervan.

Frequentie en/of start

De inzet loopt al. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

HOE WE JAARLIJKS DE OPBRENGST EN RESULTATEN IN KAART BRENGEN

Het is belangrijk dat we jaarlijks in kaart brengen hoe we zijn gevorderd op de diverse onderdelen van deze themalijn. Elk jaar vragen we alle betrokken partners te rapporteren op de voortgang en in afstemming wordt dan de inzet voor het volgende jaar vastgesteld en waar nodig aangescherpt.

Daarnaast is voor deze themalijn de jaarlijkse rapportage van RADAR met de gemeentelijke discriminatiecijfers van belang.

Het programma in geheel wordt ook gemonitord. Lees daarover meer in het hoofdstuk Monitoring op bladzijde 46.

THEMALIJN 3

DEMENTIEVRIENDELIJKE GEMEENTE

Roosendaal is al actief een 'dementievriendelijke gemeente', en het is belangrijk dat we alle inwoners bewuster en sensitiever maken voor mensen met dementie. Dat is nodig, omdat het aantal inwoners met dementie de komende jaren explosief zal toenemen.

HUIDIGE STAND VAN ZAKEN

In Nederland hebben 290.000 mensen dementie. Hiervan zijn er naar schatting 15.000 jonger dan 65 jaar, wonen er ruim 80.000 in verpleeg- of verzorgingshuizen en hebben er ruim 100.000 nog geen diagnose. Het aantal mensen met dementie zal, als gevolg van de vergrijzing in de toekomst, explosief stijgen naar meer dan een half miljoen in 2040. Tot 2050 zal het aantal mensen met dementie verder oplopen naar ruim 620.000. Vanuit de overheid biedt de Nationale dementiestrategie 2021 t/m 2030 uitgangspunten voor de lokale aanpak.

Roosendaal is lid van het 'Regionale Dementienetwerk West-Brabant' en er is een lokaal dementienetwerk, het 'Dementieweb'.

RAAKVLAKKEN MET LOPENDE PROJECTEN OF PRIORITEITEN UIT HET COLLEGEPROGRAMMA

Vanuit gezondheidsbeleid lopen er al acties t.a.v. dementie en ook de netwerken worden ondersteund. Daarnaast zijn er raakvlakken met prioriteit 9 'Gezond leven zo gemakkelijk mogelijk maken' en prioriteit 13 'Ruimte voor ontspanning en vermaak' uit het collegeakkoord 2022-2026.

BEOOGDE IMPACT

In samenwerking met veel lokale en regionale partners zorgen we ervoor dat de Roosendaalse samenleving zo inclusief mogelijk wordt gemaakt voor inwoners met dementie en hun naasten.

WAAR GAAN WE OP INZETTEN

3.01 - Wereld Alzheimerdag (21 september)

Jaarlijks staan we in Roosendaal stil bij Wereld Alzheimerdag, 21 september. Om dit te realiseren:

- Organiseren we op of rond deze dag een inhoudelijke activiteit die aandacht vraagt voor dementie;
- Betrekken we ambassadeurs uit de campagne 'Welkom bij de Club van Roosendaal';
- Voor de invulling van de activiteit bevragen we inwoners, in de aanloop naar deze dag, op deze onderwerpen met gebruik van Digipanel en Swipocratie.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

3.02 - Ontwikkelen van een 'routeplan Dementievriendelijke gemeente 2040'

De komende jaren stijgt het aantal inwoners met dementie explosief. Om voorbereid te zijn op 2040 is een plan nodig. Daarom is het belangrijk dat we met alle partners in kaart brengen hoe we de komende jaren gaan samenwerken op dit terrein. Om dit te realiseren:

- Ontwikkelen we samen met de partners een routeplan 'Dementievriendelijke gemeente 2040';
- Hierbij wordt de rol en functie van het platform 'Grip op kwetsbaarheid' in relatie tot de dementievriendelijke gemeente nader uitgewerkt;
- Vatten we in dit routeplan samen waaraan we al (samen)werken, wat er nog mist en waar extra inzet nodig is;
- Combineren we in dit routeplan de inclusieve benadering van de dementievriendelijke gemeente en de preventieve aanpak vanuit gezondheidsbeleid;
- Huren we een externe expert in om dit traject te begeleiden.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024.

3.03 - Lokale bewustwordingscampagne 'Dementievriendelijke gemeente'

Het is belangrijk dat alle inwoners weten hoe je een dementievriendelijke gemeente kunt worden. Om dit te realiseren:

- Ontwikkelen we een lokale bewustwordingscampagne die mensen informeert over de komende toename van het aantal inwoners met dementie;
- Moet de campagne inwoners met dementie neerzetten als volwaardig onderdeel van de inclusieve samenleving;
- Moet men door deze campagne sensitiever en meer handelingsbekwaam worden.
- Maken we steeds beter bekend waar mensen informatie kunnen vinden over dementie;
- Maken we in de campagne gebruik en/of verwijzen we naar bestaande tools van o.a. Dementie Wegwijzer en Alzheimer Nederland;
- Maken we een campagne die online en offline zichtbaar is;
- Onderzoeken we of we deze campagne in De9 verband kunnen uitrollen.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

3.04 - Uitrol inzet Dementie Wegwijzer

Er is een [online Dementie Wegwijzer](#) van het Dementienetwerk West-Brabant. Deze biedt veel bruikbare informatie, maar wordt nog niet voldoende benut. Dit willen we verbeteren. Om dit te realiseren:

- Maken we een plan hoe en op welke plekken we de wegwijzer onder de aandacht kunnen brengen bij inwoners en organisaties;
- Zorgen we voor offlinemiddelen die kunnen verwijzen naar de online wegwijzer;
- Onderzoeken we met welke informatie de wegwijzer nog completer kan worden gemaakt.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

3.05 - Netwerkbijeenkomst professionals/vrijwilligers, kennis en ervaringen t.b.v. de dementievriendelijke gemeente

Vele professionals en vrijwilligers zetten zich in voor inwoners met dementie en hun naasten. Het is belangrijk dat zij van elkaars inzet, aanbod en expertise op de hoogte zijn. Die uitwisseling willen we als gemeente faciliteren. Om dit te realiseren:

- Organiseren we drie keer per jaar een netwerkbijeenkomst;
- Zal de gemeente alleen faciliteren. De invulling komt van de samenwerkingspartners.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

3.06 - Toolkit dementievriendelijke ondernemers

De Roosendaalse ondernemers kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de dementievriendelijke gemeente. We willen hen daarbij ondersteunen. Om dit te realiseren:

- Ontwikkelen we een toolkit waarmee ondernemers kunnen bijdragen aan de dementievriendelijke gemeente;
- Bevragen we onze lokale partners voor bruikbare tools en tips die toegevoegd kunnen worden;
- Zoeken we de samenwerking met o.a. Roosendaal citymarketing en het signaalteam ondernemers om de toolkit onder de aandacht te brengen;
- Geven we goede voorbeelden van ondernemers extra aandacht, we passen hierbij het principe 'naming and faming' toe.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2025.

3.07 - Toolkit dementievriendelijke werkgevers

De Roosendaalse werkgevers kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de dementievriendelijke gemeente. We willen hen daarbij ondersteunen. Om dit te realiseren:

- Ontwikkelen we een toolkit waarmee werkgevers kunnen bijdragen aan een dementievriendelijke gemeente;
- Maken we in deze toolkit een koppeling met het mantelzorgbeleid t.b.v. mantelzorgers van mensen met dementie.
- Bevragen we onze lokale partners voor bruikbare tools en tips die toegevoegd kunnen worden;
- Brengen met behulp van de samenwerking De6/De9 t.a.v. HRM de toolkit onder de aandacht van werkgevers;
- Geven we goede voorbeelden van ondernemers extra aandacht, we passen hierbij het principe 'naming and faming' toe.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2025.

3.08 - Blijven faciliteren regionaal en lokaal dementienetwerk

Samenwerken aan een dementievriendelijke gemeente is noodzakelijk. Dat doen we al binnen het regionale en lokale dementienetwerk. Dit willen we blijven faciliteren. Om dit te realiseren:

- Blijven we lid van het regionale Dementienetwerk West-Brabant;
- Zorgen we voor structurele financiën voor het lokale netwerk;
- Brengen we via deze netwerken relevante trends in kaart en maken we gebruik van trainingen en de inzet van deskundigen;
- Onderzoeken we hoe de output van de netwerken concreter kan.

Frequentie en/of start

De inzet loopt al. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

HOE WE JAARLIJKS DE OPBRENGST EN RESULTATEN IN KAART BRENGEN

Het is belangrijk dat we jaarlijks in kaart brengen hoe we zijn gevorderd op de diverse onderdelen van deze themalijn. Elk jaar vragen we alle betrokken partners te rapporteren op de voortgang en in afstemming wordt dan de inzet voor het volgende jaar vastgesteld en waar nodig aangescherpt.

Het programma in geheel wordt ook gemonitord. Lees daarover meer in het hoofdstuk Monitoring op bladzijde 46.

THEMALIJN 4

TOEGANKELIJKHEID VAN DE OPENBARE RUIMTE

Mee kunnen doen en (fysieke) toegankelijkheid zijn nauw met elkaar verbonden, evenals inclusie en gastvrijheid voor alle inwoners. Goede toegankelijkheid draagt bij aan mobiliteit, zelfstandigheid, beweging en gezondheid. Daarom vragen we specifiek aandacht voor inwoners met een handicap, beperking en/of chronische ziekte.

HUIDIGE STAND VAN ZAKEN

In de afgelopen jaren zijn de eerste stappen gezet om de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen toegankelijker te maken waar dat kon. We werkten aan enkele vliegwielprojecten, zoals het Huis van Roosendaal, project Stadsoevers en het rolstoelvriendelijke pad bij Visdonk. In 2021 kwamen veel verbetertips binnen bij het 'meldpunt Toegankelijkheid' over de inrichting van de buitenomgeving. De meeste verbeterpunten daarvan, zijn direct opgepakt of in de onderhoudsplannen opgenomen voor de aankomende jaren. Met het instellen van het Meldpunt Toegankelijkheid wordt vervolg gegeven aan het toegankelijk maken van de openbare ruimte en gebouwen.

RAAKVLAKKEN MET LOPENDE PROJECTEN OF PRIORITEITEN UIT HET COLLEGEPROGRAMMA

De uitwerking van deze themalijn heeft raakvlakken met prioriteit 1 'Een betrouwbare en gastvrije gemeente', prioriteit 9 'Gezond leven zo gemakkelijk mogelijk maken' en prioriteit 13 'Ruimte voor ontspanning en vrije tijd' uit het collegeakkoord 2022-2026.

BEOOGDE IMPACT

De uitgangspunten van het VN-verdrag Handicap zijn leidend in combinatie met de algehele ambitie voor de inclusieve samenleving, zodat in alle beleidsontwikkeling o.a. met (fysieke) toegankelijkheid rekening wordt gehouden. We zorgen ervoor dat in de werkstructuur wordt geborgd dat voorafgaand aan plannen, projecten en aanbestedingen aandacht is voor (fysieke-) toegankelijkheid.

WAAR GAAN WE OP INZETTEN

4.01 - Wereld Gehandicaptendag (3 december)

Elk jaar is het op 3 december Wereld Gehandicaptendag, de Internationale dag voor mensen met een beperking. In Roosendaal besteden we daar elk jaar aandacht aan.

Om dit te realiseren:

- Organiseren we op of rond deze datum een inhoudelijke activiteit die aandacht vraagt voor inwoners met een beperking;
- Werken we samen met (nieuwe) lokale partner(s);
- Betrekken we ambassadeurs uit de campagne 'Welkom bij de Club van Roosendaal';
- In de aanloop naar deze dag bevragen we inwoners over deze onderwerpen met gebruik van Digipanel en Swipocratie die we kunnen inzetten voor de invulling van de activiteit.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

4.02 - Aanscherpen en concretiseren toegankelijkheidseisen openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen

Om te zorgen voor een toegankelijke openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen moet vroeg in het ontwikkelproces helder zijn wat de eisen zijn en deze dienen in de planvorming opgenomen te worden. Om dit te realiseren:

- Bieden we ondersteuning aan door de huidige toegankelijkheidseisen te laten toetsen door een externe deskundige en lokale ervaringsdeskundigen;
- Ontwikkelen we een nieuwe versie van de toegankelijkheidseisen;
- Presenteren we de nieuwe toegankelijkheidseisen aan de afdelingen die zich bezighouden met projecten en ontwikkeling van de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen;
- Is het belangrijk dat de toegankelijkheidseisen in samenhang met elkaar een verschil kunnen maken en niet worden geïnterpreteerd als een keuzemenu.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024. Deze loopt door tot en met 2025 voor een goede implementatie.

4.03 - Adviesgroep toegankelijkheid

Om Roosendaal scherp te houden, op het gebied van toegankelijkheid, starten we een Adviesgroep toegankelijkheid. Deze bestaat uit ervaringsdeskundigen die gevraagd en ongevraagd advies kunnen geven en daarnaast ook ingeschakeld kunnen worden bij vraagstukken. Om dit te realiseren:

- Stellen we een plan op voor de invulling, kaders en werkwijze van deze adviesgroep;
- Starten we de werving voor leden van de adviesgroep, bij voorkeur lokale ervaringsdeskundigen.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

4.04 - Meldpunt toegankelijkheid

Acute problemen met toegankelijkheid in onze gemeente willen we zo snel mogelijk oplossen. Dit doen we met een meldpunt toegankelijkheid. Hier kunnen inwoners meldingen maken als zij problemen ondervinden met toegankelijkheid. Om dit te realiseren:

- Onderzoeken we hoe deze meldingen kunnen worden ondergebracht bij de dienst 'Meteen melden';
- Onderzoeken we hoe deze meldingen kunnen worden ondergebracht in de Buitenbeter App;
- Gaan we actief communiceren over deze mogelijkheid als dit is gerealiseerd.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2026.

4.05 - Online kennisbank toegankelijk Roosendaal

We willen dat iedereen in Roosendaal – waar het kan – bijdraagt aan het bevorderen van toegankelijkheid. Het is belangrijk dat men meer weet over toegankelijkheid en daarom ontwikkelen we een online kennisbank. Om dit te realiseren:

- Onderzoeken we met de afdeling communicatie of (en zo ja waar) dit een plek kan krijgen binnen de huidige website van de gemeente;
- Verzamelen we bruikbare artikelen, kennisproducten en tools die interessant zijn voor individuele inwoners, maar ook voor bedrijven, organisaties of verenigingen;
- Vragen we de adviesgroep toegankelijkheid constant mee te denken over de inhoud van de kennisbank.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2025.

HOE WE JAARLIJKS DE OPBRENGST EN RESULTATEN IN KAART BRENGEN

Het is belangrijk dat we jaarlijks in kaart brengen hoe we zijn gevorderd op de diverse onderdelen van deze themalijn. Elk jaar vragen we alle betrokken partners te rapporteren op de voortgang en in afstemming wordt dan de inzet voor het volgende jaar vastgesteld en waar nodig aangescherpt.

Daarnaast is voor deze themalijn de jaarlijkse rapportage van de nieuw te vormen Advies toegankelijkheid van belang.

Het programma in geheel wordt ook gemonitord. Lees daarover meer in het hoofdstuk Monitoring op bladzijde 46.

THEMALIJN 5

REGENBOOGGEMEENTE ROOSENDAAL

Roosendaal neemt sinds 2019 deel aan het landelijke programma Regenboogsteden (OCW) en zet dit in 2023 voort. Recente SCP-onderzoeken laten zien dat de acceptatie van LHBTI+ personen in Nederland blijft achter. Daarom is het belangrijk dat we ons blijven inzetten voor een LHBTI+ vriendelijke gemeente.

HUIDIGE STAND VAN ZAKEN

Roosendaal heeft sinds 2019, vanuit de Regenboogstedenaanpak, een aantal activiteiten ontwikkeld samen met lokale partners. Daarnaast ontvangen we advies van een Movisie-adviseur door onze deelname aan het programma Regenboogsteden. Dit programma is recent wederom voor 4 jaar verlengd.

RAAKVLAKKEN MET LOPENDE PROJECTEN OF PRIORITEITEN UIT HET COLLEGEPROGRAMMA

Deze themalijn is onlosmakelijk verbonden met onze deelname aan het landelijke programma Regenboogsteden (OCW). Daarnaast heeft het raakvlakken met prioriteit 2 'Leefbare en veilige buurten en dorpen', prioriteit 5 'Een goede toekomst voor onze kinderen', prioriteit 9 'Gezond leven zo gemakkelijk mogelijk maken', prioriteit 13 'Ruimte voor ontspanning en vermaak' en prioriteit 4 'Bestaanszekerheid voor alle inwoners' uit het collegeakkoord 2022-2026..

BEOOGDE IMPACT

Met de inzet op deze themalijn zorgen we ervoor dat LHBTI+ inwoners zich gezien en erkend voelen en dat het gevoel van veiligheid toeneemt. Dat er specifieke aandacht is voor hun positie en sensitieve hulp en ondersteuning geboden wordt, als die gewenst is.

WAAR GAAN WE OP INZETTEN

5.01 - Internationale Coming Out Day (11 oktober)

Jaarlijks staan we op 11 oktober stil bij internationale Coming Out Day. Om dit te realiseren:

- Organiseren we een officieel vlag hijs moment, bij voorkeur i.s.m. De9 gemeenten;
- Stimuleren we zoveel mogelijk lokale/regionale partijen (bedrijven, organisaties, scholen e.d.) om ook de vlag te hijsen;
- Stellen we een activiteitenprogramma samen i.s.m. lokale partners en het onderwijs, waaronder 'Pink Saturday' met ondernemers;
- Betrekken we ambassadeurs uit de campagne 'Welkom bij de Club van Roosendaal';
- Organiseren we een inspiratiebijeenkomst voorafgaand aan Coming Out Day over hoe partners invulling kunnen geven.

Frequentie en/of start

De inzet loopt al. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

5.02 - Bevorderen veiligheid(sgevoel) LHBTI+ inwoners

Voor LHBTI+ personen is veilig jezelf kunnen zijn een basisbehoefte en daarin blijven we investeren. Om dit te realiseren:

- Organiseren we trainingen t.b.v. meer kennis en sensitiviteit bij politie, boa's, handhaving, mogelijk i.s.m. het Roze in Blauw netwerk;
- Hebben we daarin specifieke aandacht voor de veiligheid van transgender personen;
- Ontwikkelen we een publiekscampagne t.b.v. verhogen meldingsbereidheid van anti-LHBTI+ geweld.

Frequentie en/of start

De inzet loopt al. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

5.03 - Blijven investeren in LHBTI+ vriendelijk onderwijs

Aandacht binnen het onderwijs voor LHBTI+ is sinds 2012 wettelijk verplicht, maar scholen zijn nog heel wisselend en zoekend met de invulling daarvan. We blijven hierin investeren. Om dit te realiseren:

- Blijven we dit onderwerp actief bespreken met alle onderwijsinstellingen van Roosendaal;
- Bieden we ondersteuning bij het opstarten van een Gender & Sexuality Alliance (GSA);
- Bieden we ondersteuning in het lesprogramma en voorlichting aan vanuit de 'Gezonde school aanpak' en wijzen we actief op de stimuleringsregeling Gezonde seksuele relaties en intimiteit;
- Ondersteunen en stimuleren we de viering van Coming Out Day en Paarse Vrijdag op zoveel mogelijk scholen in onze gemeente.

Frequentie en/of start

De inzet loopt al. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

5.04 - Vergroten zichtbaarheid LHBTI+ inwoners

Zonder zichtbaarheid geen acceptatie. Daarom investeren we het hele jaar door in de zichtbaarheid van LHBTI+ personen. Om dit te realiseren:

- Maken we een jaarkalender, waarin we vastleggen op welke momenten we aandacht hebben voor LHBTI+ themadagen op de online communicatiekanalen;
- Maken we als onderdeel van de campagne 'Welkom bij de Club van Roosendaal' een aantal ervaringsverhalen over lokale/regionale LHBTI+ personen;
- Is het vergroten van de zichtbaarheid van o.a. LHBTI+ personen onderdeel van de campagne 'Welkom bij de Club van Roosendaal'.

Frequentie en/of start

De inzet loopt al. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

5.05 - Kennisnetwerk LHBTI+ zorg & welzijn

Helaas ontbreekt het binnen zorg- en welzijnsorganisaties nog regelmatig aan kennis en sensitiviteit t.a.v. LHBTI+ onderwerpen. Om dit te realiseren:

- Zetten we een kennisnetwerk LHBTI+ zorg & welzijn op;
- Bieden we inspiratiesessies aan t.b.v. LHBTI+ vriendelijke professionals;
- Zoeken we hierin samenwerking met de De9 gemeenten;

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

5.06 - Ontmoetingsactiviteiten voor LHBTI+ inwoners

Om het welzijn van LHBTI+ inwoners te vergroten stimuleren we het aanbod van ontmoetingsactiviteiten. Om dit te realiseren:

- Faciliteren we ontmoeting voor LHBTI+ personen van 50 jaar en ouder (Roose50+);
- Onderzoeken we hoe de uitbreiding van de ontmoetingsactiviteiten binnen De9 verband kan worden gefaciliteerd;
- Ontwikkelen we een activiteitenkalender voor LHBTI+ ontmoeting met de De9 gemeenten.

Frequentie en/of start

De inzet loopt al. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

5.07 - Teken en uitrollen Verklaring van Dordrecht

De gemeente wil als werkgever bijdragen aan een arbeidsmarkt die vriendelijk is ten aanzien van transgender personen. Daarom tekenen we de Verklaring van Dordrecht van Transgendernetwerk Nederland (TNN). In die verklaring staan tien punten die bijdragen aan goed werkgeverschap voor transgender werknemers. Om dit te realiseren:

- Nemen we contact op met TNN om de verklaring officieel te ondertekenen;
- Vragen we TNN om ons te ondersteunen bij de uitrol ervan;
- Stellen na ondertekening een actieplan op om te zorgen voor het naleven ervan.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2026.

5.08 - Teken en uitrollen Nederlandse Intersekse verklaring

Intersekse personen zijn volwaardig onderdeel van onze samenleving, maar in de praktijk wordt dit nog lang niet altijd zo ervaren. Om dit te verbeteren ondertekenen we de Nederlandse Intersekse Verklaring van de Nederlandse organisatie voor sekse diversiteit (NNID) als start van de inzet voor de acceptatie van seksediversiteit, en emancipatie van intersekse personen. Om dit te realiseren:

- Nemen we contact op met NNID om de verklaring officieel te ondertekenen;
- Vragen we NNID om ons te ondersteunen bij de uitrol ervan;
- Stellen na ondertekening een actieplan op om te zorgen voor het naleven ervan.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2026.

5.09 - LHBTI+ vriendelijke sport

Sporten is voor iedereen een fijne manier om te ontspannen. Dankzij de huidige inzet zijn we goed op weg, maar helaas is nog niet elke sport LHBTI+ vriendelijk. In samenwerking met Roosendaalse verenigingen en clubs zetten we ons in om dit te verbeteren en door te ontwikkelen. Om dit te realiseren:

- Organiseren we met verenigingen en clubs gesprekken en voorlichtingsbijeenkomsten;
- Stimuleren we de Roosendaalse verenigingen en clubs om mee te doen en/of invulling te geven aan Coming Out Day;
- Geven we goede voorbeelden hiervan extra aandacht, we passen hierbij het principe 'naming and faming' toe.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

HOE WE JAARLIJKS DE OPBRENGST EN RESULTATEN IN KAART BRENGEN

Het is belangrijk dat we jaarlijks in kaart brengen hoe we zijn gevorderd op de diverse onderdelen van deze themalijn. Elk jaar vragen we alle betrokken partners te rapporteren op de voortgang en in afstemming wordt dan de inzet voor het volgende jaar vastgesteld en waar nodig aangescherpt.

Het programma in geheel wordt ook gemonitord. Lees daarover meer in het hoofdstuk Monitoring op bladzijde 46.

THEMALIJN 6

GENDERGELIJKHEID

Nog te vaak komt het voor dat vrouwen en meisjes niet overal mee kunnen doen of gelijke kansen krijgen. De publicatie 'Stand van zaken' van WOMEN Inc. tijdens Internationale Vrouwendag 2023 geeft meer dan voldoende aanleiding om lokaal aan de slag te gaan. Daarom zetten we binnen deze themalijn in op het bevorderen van gendergelijkheid.

HUIDIGE STAND VAN ZAKEN

Vrouwen zijn nog steeds fors ondervertegenwoordigd in de politiek in Nederland. Op economisch vlak krijgen vrouwen minder kansen dan mannen. Ook zijn ze vaker het slachtoffer van geweld. Oorzaken zijn discriminatie en een ondergeschikte positie ten opzichte van mannen. Binnen het college is de wethouder, naast ambassadeur ook een inspirerend en belangrijk voorbeeld in deze; ze is naast wethouder ook vrouw en moeder. De combinatie daarvan is soms ingewikkeld. Maar bij inclusie gaat het juist om het mogelijk maken van dezelfde kansen en mogelijkheden en daarin is ze een mooi en krachtig voorbeeld voor anderen.

RAAKVLAKKEN MET LOPENDE PROJECTEN OF PRIORITEITEN UIT HET COLLEGEPROGRAMMA

De uitwerking van deze themalijn, heeft raakvlakken met prioriteit 4 'Bestaanszekerheid voor alle inwoners' uit het collegeakkoord 2022-2026.

BEOOGDE IMPACT

Meer zichtbaarheid en aandacht voor de positie van vrouwen in onze gemeente. Het aanzienlijk verbeteren van de positie van vrouwen. We zetten goede en positieve voorbeelden in het zonnetje.

WAAR GAAN WE OP INZETTEN

6.01 - Wereld Vrouwendag (8 maart)

Jaarlijks staan we in Roosendaal stil bij Wereld Vrouwendag, 8 maart. Om dit te realiseren:

- Organiseren we op of rond deze dag een inhoudelijke activiteit die aandacht vraagt voor de positie van vrouwen;
- Werken we samen met (nieuwe) lokale partner(s);
- Betrekken we ambassadeurs uit de campagne 'Welkom bij de Club van Roosendaal';
- Voor de invulling van de activiteit bevragen we inwoners, in de aanloop naar deze dag, op deze onderwerpen met gebruik van Digipanel en Swipocratie.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

6.02 - Campagne Orange the world (25 november-10 december)

Orange the World is de wereldwijde campagne tegen geweld tegen vrouwen en meisjes.

De campagne vindt ieder jaar plaats van 25 november, de Internationale Dag tegen

Geweld tegen Vrouwen, tot 10 december, de Internationale Mensenrechtendag.

De dagen daartussen zijn de 16 Dagen van Actie. Hier willen we in Roosendaal invulling aan geven. Om dit te realiseren:

- Verlichten we van 25 november tot en met 10 december een belangrijk gemeentelijk gebouw oranje;
- Ontwikkelen we met lokale partners een activiteit/inhoudelijk programma;
- Betrekken we ambassadeurs uit de campagne 'Welkom bij de Club van Roosendaal';
- Zoeken we - naast veiligheid - inhoudelijk verbinding met thema's als arbeidsmarkt en cultuur.

Frequentie en/of start

We starten met de inzet hierop in 2024. Vervolgens wordt deze jaarlijks en binnen deze programmaperiode in ieder geval tot en met 2026 voortgezet.

FINANCIËN

Om ervoor te zorgen dat het haalbaar is om het programma in de aankomende jaren volledig uit te voeren, zijn voldoende financiële middelen nodig. In 2024, 2025, 2026 is ieder jaar een bedrag beschikbaar van € 550.000,- .

Deze middelen komen bovenop de structurele middelen van € 170.000,- die in de begroting werden opgenomen per 2023.

	2024	2025	2026
Structurele middelen	170.000	170.000	170.000
Incidentele middelen	550.000	550.000	550.000
TOTAAL	720.000	720.000	720.000

FINANCIËN 2023

Zoals te lezen in de uitwerking van de themalijnen loopt op sommige onderdelen de inzet al. Deze kosten uiteraard ook geld. In 2023 zullen enkel de al toegekende financiële middelen worden ingezet op lopende zaken. Daarnaast zal na vaststelling van het programma worden bekeken op welke onderdelen er al voorwerk bekostigd kan worden op diverse themalijnen.

MONITORING

Inclusieve samenleving is een breed en moeilijk te meten begrip. De inclusiviteit van onze samenleving kunnen we niet meten met 'harde' cijfermatige indicatoren. We kunnen geen uitspraken doen als 'onze samenleving is 14 procentpunten inclusiever geworden'. Voor de monitoring is het dan ook belangrijk om goed aan te sluiten op de complexiteit van het begrip door het combineren van cijfers (**tellen**) met ervaringen en verhalen (**vertellen**).

Daarnaast raakt het inclusiever maken van de samenleving vrijwel alle prioriteiten binnen het Collegeprogramma. Het draagt bijvoorbeeld bij aan een gastvrije gemeente (prioriteit 1) en aan leefbare en veilige buurten en dorpen (prioriteit 2). In het volgen van de activiteiten, resultaten en effecten moet deze verwevenheid een plek krijgen.

De monitoring van deze prioriteit vindt plaats op het niveau van (a) maatschappelijke effecten en (b) uitvoering. Dit is in lijn met de hierover gemaakte afspraken met het kernteam van het Collegeprogramma. Uitgangspunten voor de monitoring van deze prioriteit zijn dat er ruimte is voor de complexiteit van het begrip en de diffuusheid van de aanpak en dat de monitoring eenvoudig en betekenisvol is.

Voor wat betreft (a) de maatschappelijke effecten gaat het om de vraag: wat merken we meetbaar van deze prioriteit in de samenleving? Dit gaan we monitoren aan de hand van vier indicatoren:

- Ervaren leefbaarheid (in afstemming met prioriteit 2)
- Ervaren veiligheid (in afstemming met prioriteit 2)
- Sociale verbinding in de buurt
- Eenzaamheid/ sociaal netwerk

De indicatoren brengen in beeld waar deze prioriteit in de kern op is gericht: het samen leven in veilige en leefbare buurten. We focussen hierbij bewust niet op specifieke doelgroepen. Het is belangrijk om te realiseren dat de beïnvloedbaarheid van deze indicatoren beperkt is. De indicatoren worden ook beïnvloed door andere prioriteiten en door externe ontwikkelingen waarop we als gemeente geen invloed hebben.

De monitoring van de uitvoering gaat in op de vraag: hoe verloopt de uitvoering van deze prioriteit? En welke merkbare resultaten zien we van deze prioriteit terug in de samenleving? Deze indicatoren kunnen pas worden samengesteld als duidelijk is welke plannen worden uitgevoerd. Voorbeelden van relevante indicatoren zijn: het ontwikkelen van een checklist voor nieuw beleid of de mate waarin een specifieke doelgroep zich meer thuis voelt in Roosendaal. We willen hiervoor ook de informatie van partners inzetten.

COLOFON

AUTEURS: Desireé Bax, Simon Timmerman

FOTOGRAFIE: Goedzooi

VORMGEVING: Roger Peersman

